Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht

(semi) Wetenschappelijke bijdragen	07-02-2026

Onderstaand wordt eerst een opsomming gegeven van (semi)wetenschappelijke documenten die hetzij via een link, hetzij direct als pdf te lezen zijn.
Hierin komen doublures voor omdat deze documenten in de volgende blokken gegroeperd zijn:

- *Gezien vanuit de bron*
- *Gezien vanuit kennisgebied*
- *Gezien vanuit de deelgebieden*

Hierna volgt een opsomming van op het Geopark van toepassing zijnde wetenschappelijke publicaties die echter zonder speciale bevoegdheden niet benaderd kunnen worden i.v.m. publicatierechten.

gezien vanuit de bron …

Telluris, Dr. Henk Visscher

- Landschappelijke Geowaarden van Stuwwallen, Telluris
- IJzerkuilen, pingokuilen of toch ook kolkgaten? Telluris
- Boeiend stuifzand, Telluris

Roland Blijdenstijn, cultuurhistoricus Provincie Utrecht

- Waterschappen, van vroeger tot nu
- Waterwegen, van vroeger tot nu

Grondboor en Hamer

- Grondboor en Hamer-de Vecht Angstel 2002
- Grondboor en Hamer-Stormruggen rond Zuiderzee Muiderberg 2005
- Grondboor en Hamer-EP01-Waaien van Eemland 2006
- Grondboor en Hamer-EP03 Plantage Willem III 2006
- Grondboor en Hamer-kalksteenbanken Midden-Nederland 2006
- Grondboor en Hamer-Artetische put of Kuil van Stoop 2006
- Grondboor en Hamer-EP06-Lange en Korte Duinen 2006
- Grondboor en Hamer-stuwwalontsluiting A28 2006
- Grondboor en Hamer-Zwerfstenenmonumenten in Nederland 2007
- Grondboor en Hamer-Leusderheide 2007
- Grondboor en Hamer-EP13-'t Gooi 2007
- Grondboor en Hamer-EP22-Darthuizerpoort 2008
- Grondboor en Hamer-groeve Kwintelooijen-2008
- Grondboor en Hamer-'t Gooi nieuwe geologische gegevens 2009
- Grondboor en Hamer-EP10-Naardermeer 2009
- Grondboor en Hamer-'t Gooi-IJsranddynamiek bij Hilversum 2010
- Grondboor en Hamer-'t Gooi stuwwalfasering 2010
- Grondboor en Hamer-EP03 Smeltwaterafzettingen 2010
- Grondboor en Hamer-EP36-Zwerfsteneneiland Maarn 2010
- Grondboor en Hamer-Elst 2010
- Grondboor en Hamer-'t Gooi Hilversum 2010
- Grondboor en Hamer-Naardermeer ontstaansgeschiedenis 2010
- Grondboor en Hamer-Een blik in de ondergrond van Soestduinen 2011
- Grondboor en Hamer-10 miljoen jaar rivieren in Nederland 2011
- Grondboor en Hamer-Over het ontstaan van een keienrijk, diamict in het Gijzenveen 2015-3

- Grondboor en Hamer-Het Jonger dekzand in het Gooi Deel 1 2016-3
- Grondboor en Hamer-Het Jonger dekzand in het Gooi Deel 2 2017-2
- Grondboor en Hamer-De glaciale geologie van Laren en Blaricum 2017-4
- Grondboor en Hamer-Vuursteen en kwartsiet in het Gooi- de grondstof en voorgereedschap 2017-5
- Grondboor en Hamer-Vuurstenen werktuigen, een veelheid aan toepassingen 2017-5
- Grondboor en Hamer-De interne structuur van de stuwwal bij Hollandsche Rading 2018-4
- Grondboor en Hamer-De glaciale geologie van Hilversum 2018-5
- Grondboor en Hamer- Goed ontsloten Fluvioglaciale afzettingen in een bouwput in Den Dolder 2020-3
- Grondboor en Hamer-De Laag van Usselo in het Gooi 2020-3
- Grondboor en Hamer-Goed ontsloten Gestuwde fluvioglaciale afzettingen bij Leersum 2020-4
- Grondboor en Hamer-Goed ontsloten Gestuwde fluvioglaciale afzettingen bij Soesterberg 2021-1
- Grondboor en Hamer-Verzakkingsstructuren in Saalien smeltwaterafzettingen 2021-1
- Grondboor en Hamer-Een pre-Saalien paleobodem aan de Grintbank in Laren 2022-1
- Grondboor en Hamer-Een glaciotectonisch profiel door de sandr van de Utrechtse Heuvelrug langs de A28 2022-2
- Grondboor en Hamer-Pleistocene getijdenafzettingen in een stuwwal ontsloten Torenlaan Blaricum 2023-2
- Grondboor en Hamer-Gestuwde-fluvioglaciale-sedimenten-in-Doorn 2023-2
- Grondboor en Hamer-Een-diepe-grondboring-bij-het-Geologisch-Museum-Hofland 2023-4

Universiteiten

- Het ijstijden verhaal van Geo-VU
- Watersysteem Utrechtse Heuvelrug, Verdonschot
- Verlanding van laagveenpetgaten, o.a. UvA en RUN
- Climate solutions magazine-WUR
- Geologie-en-Geomorfologie-Darthuizerpoort-BerendsenEnBijnen1973
- A multi-staged drift sand geo-archive from the Netherlands 2023

Diverse bronnen

- Romeinselimes.nl … The lower German Limes / De Nedergermaanse Limes
- onderzoek-stuwwal-gordeldekzandgebied-en-gelderse-vallei-ten-zuiden-Amersfoort-Westerink-1981.pdf
- Subfossiel hout op waarde geschat Bazelmans_Jansma-Archeologie in Nederland- jrg 6_1 (april 2022) blz 8-15
- Veeneiken Weesp Bazelmans et al -Tussen Vecht en Eem jrg 40 nr 1 maart 2022
- Observaties betreffende de interne structuur Van De Utrechtse Heuvelrug en directe omgeving
- Environmental changes in the late Allerød and early Younger Dryas in the Netherlands: a multiproxy high-resolution record from a site with two Pinus sylvestris populations

gezien vanuit kennisgebied …

Aardkunde

- Aardkundige Waarden, Hanneke van den Ancker
- Boeiend stuifzand, Telluris
- Landschappelijke Geowaarden van Stuwwallen, Telluris
- Literatuur over de Utrechtse Heuvelrug, Telluris
- IJzerkuilen, pingokuilen of toch ook kolkgaten? Telluris
- Centraal Kernhuis TNO, Geologen dromen weg in gesteente, zand en bits
- Grondboor en Hamer-EP03 Smeltwaterafzettingen 2010

- Goois Geologisch Informatie Systeem
- Verlanding van laagveenpetgaten, o.a. UvA en RUN
- Geologie-en-Geomorfologie-Darthuizerpoort-BerendsenEnBijnen1973
- onderzoek-stuwwal-gordeldekzandgebied-en-gelderse-vallei-ten-zuiden-Amersfoort-Westerink-1981.pdf
- Grondboor en Hamer-Een blik in de ondergrond van Soestduinen 2011
- Subfossiel hout op waarde geschat Bazelmans_Jansma-Archeologie in Nederland- jrg 6_1 (april 2022) blz 8-15
- Veeneiken Weesp Bazelmans et al -Tussen Vecht en Eem jrg 40 nr 1 maart 2022
- A multi-staged drift sand geo-archive from the Netherlands 2023
- Bewoning en Landschap in het Gooi in de ijzertijd Koopman 2024
- Observaties betreffende de interne structuur Van De Utrechtse Heuvelrug en directe omgeving

Weerkunde
- Het ijstijden verhaal van Geo-VU

Klimaat
- Climate solutions magazine-WUR

Water
- Watersysteem Utrechtse Heuvelrug, Verdonschot
- Waterschappen, van vroeger tot nu
- Waterwegen, van vroeger tot nu
- Romeinse slotengravers verlegden ongewild de loop van de Rijn (NRC)
- *Human-caused avulsion in the Rhine-Meuse delta before historic embankment 2018*
- Grondboor en Hamer-10 miljoen jaar rivieren in Nederland 2011

Archeologie
- Erkende grafheuvels Utrechtse Heuvelrug (GIS kaart)
- Celtic fields of raatakkers, wat zijn dat?
- Oerbos, landgoed Den Treek
- Spectaculaire vondsten bij archeologische opgraving in Austerlitz

Cultuur
- De vroegste geschiedenis van Nederland, Historisch Nieuwsblad

Militair
- Romeinselimes.nl … The lower German Limes / De Nedergermaanse Limes

gezien vanuit deelgebieden …

Heuvelrug Noord
- Grondboor en Hamer-EP13-'t Gooi 2007
- Grondboor en Hamer-'t Gooi nieuwe geologische gegevens 2009
- Grondboor en Hamer-'t Gooi-IJsranddynamiek bij Hilversum 2010
- Grondboor en Hamer-'t Gooi stuwwalfasering 2010
- Grondboor en Hamer-kalksteenbanken Midden-Nederland 2006
- Paleogeografische ontwikkeling en bewoningsdynamiek tussen Vecht en Eem, Koopman en Cruysheer 2012
- Geologische atlas van het Gooi, Koopman en Pfeifer 2013
- A multi-staged drift sand geo-archive from the Netherlands 2023
- Bewoning en Landschap in het Gooi in de ijzertijd Koopman 2024

Vecht en Plassen

- Grondboor en Hamer-Stormruggen rond Zuiderzee Muiderberg 2005
- Grondboor en Hamer-EP10-Naardermeer 2009
- Grondboor en Hamer-Naardermeer ontstaansgeschiedenis 2010
- Paleogeografische ontwikkeling en bewoningsdynamiek tussen Vecht en Eem, Koopman en Cruysheer 2012
- Geologische atlas van het Gooi, Koopman en Pfeifer 2013
- Subfossiel hout op waarde geschat Bazelmans_Jansma-Archeologie in Nederland- jrg 6_1 (april 2022) blz 8-15
- Veeneiken Weesp Bazelmans et al -Tussen Vecht en Eem jrg 40 nr 1 maart 2022

Eemland

- Grondboor en Hamer-EP01-Waaien van Eemland 2006

Laagte van Pijnenburg

- Grondboor en Hamer-kalksteenbanken Midden-Nederland 2006

Heuvelrug Midden

- Geologie-en-Geomorfologie-Darthuizerpoort-BerendsenEnBijnen 1973
- Grondboor en Hamer-kalksteenbanken Midden-Nederland 2006
- Grondboor en Hamer-Artetische put of Kuil van Stoop 2006
- Grondboor en Hamer-EP06-Lange en Korte Duinen 2006
- Grondboor en Hamer-stuwwalontsluiting A28 2006
- Grondboor en Hamer-Zwerfstenenmonumenten in Nederland 2007
- Grondboor en Hamer-Leusderheide 2007
- Grondboor en Hamer-EP22-Darthuizerpoort 2008
- Grondboor en Hamer-EP36-Zwerfsteneneiland Maarn 2010
- Grondboor en Hamer-Een blik in de ondergrond van Soestduinen 2011
- Environmental changes in the late Allerød and early Younger Dryas in the Netherlands: a multiproxy high-resolution record from a site with two Pinus sylvestris populations

Lek en Kromme Rijnstreek

- Romeinselimes.nl … The lower German Limes / De Nedergermaanse Limes

Heuvelrug Zuid

- Grondboor en Hamer-EP03-Plantage Willem III 2006
- Grondboor en Hamer-kalksteenbanken Midden-Nederland 2006
- Grondboor en Hamer-groeve Kwintelooijen 2008
- Grondboor en Hamer-EP03 Smeltwaterafzettingen 2010

Door publicatierechten beschermde wetenschappelijke artikelen, van toepassing op het Geoparkgebied

Algmeen

- Augustinus, P.G.E.F. & Riezebos, H. Th., 1971. Some sedimentological aspects of the fluvioglacial outwash plain near Soesterberg (The Netherlands). Geologie en Mijnbouw 50, pp. 341-348.
- Bakker, M.A.J. & van der Meer, J. J. M. 2003. Structure of a Pleistocene push moraine revealed by GPR; the eastern Veluwe Ridge, The Netherlands. Uit: Bristow, C.S. & Jol, H.M. (eds). Ground Penetrating Radar in Sediments, Geological Society, London, Special Publications, 211, pp. 143-151.
- Balen, R.T. van, 2006. Stuwwalontsluiting A28-ecoduct, Amersfoort-Soesterberg. Grondboor & Hamer, 2, pp. 37-43.
- Brink, H.A. van den, 2020. Fluvioglaciale afzettingen in een bouwput in Den Dolder. Grondboor & Hamer, 3, pp. 100-101.
- Brink, H.A. van den & Balen, R.T. van, 2020. Gestuwde fluvioglaciale afzettingen bij Leersum. Grondboor & Hamer, 4, pp. 138-143.
- Brink, H.A. van den, Balen, R.T. van & Woolderink, H., 2021. Gestuwde fluvioglaciale afzettingen bij Soesterberg. Grondboor & Hamer 1, pp….-….
- Busschers, F.S., Van Balen, R.T., Cohen, K., Kasse, C., Weerts, H.J.T., Wallinga, J., & Bunnik, F., 2008. Response of the Rhine-Meuse fluvial system to Saalian ice-sheet dynamics, Boreas 37: 377-398.
- De Mulder, E.F.J., Geluk, M.C., Ritsema, I., Westerhoff, W.E. & Wong, Th.E., 2003. De ondergrond van Nederland. Wolters-Noordhoff (Groningen): 379 pp.
- Doppert, J.W.C., G.H.J. Ruegg, C.J. van Staalduinen, W.H. Zagwijn & J.G. Zandstra, 1975. Formaties van het Kwartair en Boven-Tertiair in Nederland. In: W.H. Zagwijn & C.J. van Staalduinen (red.): Toelichting bij de geologische overzichtskaarten van Nederland, 11-56. Rijks Geol. Dienst, Haarlem.
- Hofland, L.H., (ongedat., ca 1965). Bundel groeveschetsen met beschrijving, aangeboden aan o.a. enige bibliotheken van universitaire geologische instituten. Het hele archief van Hofland zal in 2021 aan het geologisch museum Hofland worden overhandigd.
- Hoogendoorn, W., 2006. Zwerfsteneneiland Maarn en andere aardkundige monumenten. KNNV Uitgeverij.
- Hoogendoorn, W., 2008. Darthuizer Poort. Grondboor & Hamer, 5, pp. 120-124.
- Hoogendoorn, W., 2010. Zwerfsteneneiland Maarn. Grondboor & Hamer, 1, pp. 25-29.
- Jelgersma, S. & Breeuwer, J.B., 1975. Toelichting bij de kaart glaciale verschijnselen gedurende het Saalien, 1 : 600.000. In: Zagwijn, W.H. & Van Staalduinen, C.J. (eds)
- Toelichting bij geologische overzichtskaarten van Nederland. Rijks Geologische Dienst (Haarlem): 93–103.
- Jong, J. de, 1981: Pollen-analytical Investigation of Ice-pushed Deposits of the Utrechtse Heuvelrug at Rhenen, The Netherlands. Mededelingen Rijks Geologische Dienst 35, pp. 192-204.
- Koopman, S. & Balen, R.T. van, 2018. De interne structuur van de stuwwal bij Hollandsche Rading. Grondboor & Hamer, 4, pp. 112-117.
- Laban, C., 1995. The Pleistocene glaciations in the Dutch sector of the North Sea. Thesis Amsterdam University: 194 pp.
- Maarleveld, G.C., 1955. Fluvio-glaciale afzettingen in Midden-Nederland. Tschr. Kon. Ned. Aardr. Gen., 72, pp. 48-58.
- Ruegg, G.H.J., 1977. Features of middle Pleistocene Sandur deposits in the Netherlands. Geologie en Mijnbouw 56, pp. 5-24.
- Ruegg, G.H.J., 1981. Ice-pushed Lower and Middle Pleistocene deposits near Rhenen (Kwintelooijen): sedimentary-structural and lithological/ granulometrical investigations. In: G.H.J. Ruegg & J.G. Zandstra (eds): Geology and archaeology of Pleistocene deposits in the ice-pushed ridge near Rhenen and Veenendaal. Meded. Rijks Geol. Dienst, 35-2, pp. 165-177.
- Ruegg, G .H.J., 1986. Sedimentologische gegevens van de A28-ingraving zuidelijk van Soesterberg (= R.G.D., Sedimentologische Afdeling, Rapport No. 100). Haarlem.

- Ruegg, G.H.J., & Burger, A., 1999. De spoorwegafgraving bij Maarn: nieuwe waarnemingen in een oude groeve. Grondboor & Hamer, 5, pp. 111-116.
- Ruegg, G.H.J., 2008. De voormalige groeve Kwintelooijen in de Utrechtse Heuvelrug. Grondboor & Hamer, 6, pp. 130-138.
- Stapert, D.,1987. A progress report on the Rhenen industry (Central Netherlands) and its stratigraphical context. Palaeohistoria 29, pp. 219-243.
- Straaten, R. van der, & Balen, R.T. van, 2010. Smeltwaterafzettingen ontsloten in de ecopassage bij Elst. Grondboor & Hamer, 2, pp. 54-60.
- Vlerk, I.M. van der, & Florschutz, F., 1949. Nederland in het ijstijdvak. Uitgeversmaatschappij W. de Haan N. V. 287pp.
- Wageningen University & Research: Geomorfologische kaart van Nederland (Map Viewer Beta).
- Wateren, F.M. van der, 1981. Glacial tectonics at the Kwintelooiien Sandpit, Rhenen, The Netherlands . In: G.H.J. Ruegg & J.G. Zandstra (eds): Geology and archaeology of Pleistocene deposits in the ice-pushed ridge near Rhenen and Veenendaal. Meded. Rijks Geol. Dienst, 35-7, pp. 252-268.
- Wateren, F.M. van der, 1995. Structural Geology and Sedimentology of Push Moraines. Processes of soft sediment deformation in a glacial environment and the distribution of glaciotectonic styles. Proefschrift, Mededelingen Rijks Geologische Dienst 54.
- Wong, Th.E., Batjes, D.A.J. & de Jager, J., 2007. Geology of the Netherlands, Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences. 354 pp.
- Zagwijn, W.H. (1963b) - Pleistocene statigraphy in the Netherlands based on changes in vegetation and climate. - Verhand. Kon. Ned. Geol. Mijnb. Genootsch., Geol. Ser. 21-2, p. 173-196.
- Zagwijn, W.H., 1975. De paleogeografische ontwikkeling van Nederland in de laatste drie miljoen jaar. K.N.A.G. Geografisch Tijdschrift IX, nr. 3, pp. 181–201.
- Zandstra, J.G.,1981. Petrology and lithostratigraphy of ice-pushed Lower and Middle Pleistocene deposits at Rhenen (Kwintelooijen). In: G.H.J. Ruegg & J.G. Zandstra (eds): Geology and archaeology of Pleistocene deposits in the ice-pushed ridge near Rhenen and Veenendaal. Meded. Rijks Geol. Dienst, 35-3, 179-192.

Langbroeker wetering

- Van Der Perk, M., Van Gaans, P.F.M (1997)
  Variation in composition of stream bed sediments in a small watercourse Water, Air, and Soil Pollution, Volume 96, Issue 1-4, 1997, Pages 107-131.

Eem Vallei

- Sier, M.J., Peeters, J., Dekkers, M.J., Parés, J.M., Chang, L., Busschers, F.S., Cohen, K.M., Wallinga, J., Bunnik, F.P.M., Roebroeks, W. (2015)
  The Blake Event recorded near the Eemian type locality - A diachronic onset of the Eemian in Europe. Quaternary Geochronology, Volume 28, June 01, 2015, Pages 12-28.

Lek en Kromme Rijngebied

- Human-caused avulsion in the Rhine-Meuse delta before historic embankment 2018.
- Berendsen, H.J.A., Stouthamer, E. (2000)
  Late Weichselian and Holocene palaeogeography of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands. Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology, Volume 161, Issue 3-4, 1 September 2000, Pages 311-335.
- Stouthamer, E., Berendsen, H.J.A. (2000)
  Factors controlling the Holocene avulsion history of the Rhine-Meuse delta (The Netherlands), Journal of Sedimentary Research Volume 70, Issue 5, September 2000, Pages 1051-1064.
- Berendsen, Stouthamer (2001)Palaeogeographic development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands. ISBN: 90 232 3695 5. Zie ook bespreking in Grondboor en Hamer.
- Bos, I.J., Feiken, H., Bunnik, F., Schokker, J. (2009)
  Influence of organics and clastic lake fills on distributary channel processes in the distal Rhine-Meuse delta (The Netherlands). Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology, Volume 284, Issue 3-4, 30 December 2009, Pages 355-374.
- Bos, I.J., Busschers, F.S., Hoek, W.Z. (2012)
  Organic-facies determination: A key for understanding facies distribution in the basal peat layer of the Holocene Rhine-Meuse delta, The Netherlands. Sedimentology, Volume 59, Issue 2, February 2012, Pages 676-703.
- Van Dinter, M. (2013)
  The Roman Limes in the Netherlands: How a delta landscape determined the location of the military structures. Geologie en Mijnbouw/Netherlands Journal of Geosciences, Volume 92, Issue 1, April 2013, Pages 11-32.
- van den Bos, V., Brinkkemper, O., Bull, I.D., Engels, S., Hakbijl, T., Schepers, M., van Dinter, M., van Reenen, G., van Geel, B. (2014)
  Roman impact on the landscape near castellum Fectio, The Netherlands. Vegetation History and Archaeobotany, Volume 23, Issue 3, May 2014, Pages 277-298.
- van Dinter, M., Cohen, K.M., Hoek, W.Z., Stouthamer, E., Jansma, E., Middelkoop, H. (2017)
  Late Holocene lowland fluvial archives and geoarchaeology: Utrecht's case study of Rhine river abandonment under Roman and Medieval settlement. Quaternary Science Reviews, Volume 166, 15 June 2017, Pages 227-265.

PhD Theses:

- Henk Berendsen (1982)
  De genese van het landschap in het zuiden van de provincie Utrecht - een fysisch-geografische studie. Utrechtse Geografische Studies 25, 256 p. ISBN 90 6266 033 9.
- Esther Stouthamer (2001)
  Holocene avulsions in the Rhine-Meuse delta, The Netherlands. Netherlands Geographical Studies 283, 211 pp. ISBN 90 6809 314 2.
- Ingwer Bos (2010)
  Distal Delta-plain Successions. 208 pp. ISBN 978 90 393 5463 6.
- Marieke van Dinter (2017)
  Living along the Limes; Landscape and settlement in the Lower Rhine Delta during Roman and Early Medieval times.

MSc theses:

- Harm Jan Pierik (2010)
  An integrated approach to reconstruct the Saalian glaciation GIS-based construction of a new phase model for the Netherlands and NW-Germany.
- Advanced Course MSc Quaternary Geology and Climate Change.
- Babette van Munster (2010)
  Romeinse en vroeg middeleeuwse rivierlopen in en rondom Utrecht.

BSc theses:

- Roeland Steur (2011)
  Paleogeographic Reconstruction of the area of Dorestad around 800 AD.
- Marloes Jobse (2017)
  The relation of leaf area and cell undulation in Late Pleniglacial to Holocene Betula nana.
- Sjoerd van der Kamp (2017)
  Late Holocene palynological reconstruction of a sedimentary infill of an abandoned oxbow lake near Odijk.

Praktijk

- Fietsexcursie (Geologie van Nederland cursuscode GEO2-4201).
  https://izi.travel/nl/browse/d8e6858c-d139-4465-8659-d1611ad3ce0f